

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 36/13
V Lucemburku dne 21. března 2013

Rozsudek ve věci C-92/11
RWE Vertrieb AG v. Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen eV

**Standardizovaná klauzule obsažená ve spotřebitelských smlouvách podléhá
přezkumu své zneužívající povahy i v případě, že pouze přebírá vnitrostátní právní
úpravu použitelnou na jinou kategorii smluv**

*Přísluší vnitrostátnímu soudu, aby v každém konkrétním případě posoudil, zda taková klauzule,
která umožňuje dodavateli plynu jednostranně upravit cenu, splňuje požadavky dobré víry,
vyváženosti a transparentnosti.*

Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen (sdružení spotřebitelů Severní Porýní-Vestfálsko) napadá u německých soudů standardizovanou smluvní klauzuli, kterou si společnost RWE, německý dodavatel zemního plynu, vyhrazuje právo jednostranně změnit cenu pro své zákazníky, vztahuje-li se na ně zvláštní sazba (*Sonderkunden*). Namísto toho, aby si zvolili standardní sazbu, kterou jsou němečtí dodavatelé plynu povinni nabídnout spotřebitelům, uzavřeli tito zákazníci smlouvu, které podléhá smluvní svobodě. Vzhledem k tomu, že toto sdružení má za to, že dotyčná klauzule je zneužívající, požaduje jménem 25 spotřebitelů náhradu příplatků, které tito spotřebitelé zaplatili společnosti RWE v důsledku čtyř zvýšení cen, ke kterým došlo v letech 2003 až 2005, v celkové výši 16 128,63 eur.

Společnost RWE má zejména za to, že napadenou klauzuli, obsaženou ve všeobecných obchodních podmínkách, jež se uplatní na dotyčné zákazníky, nelze podrobit přezkumu její zneužívající povahy. Tato klauzule totiž pouze odkazuje na německou právní úpravu použitelnou na smlouvy, na které se vztahuje standardní sazba. Tato právní úprava umožňovala dodavateli jednostranně změnit ceny plynu bez uvedení důvodu, podmínek nebo rozsahu takové změny, přičemž však zaručovala, že zákazníci budou o této změně informováni a že budou mít případně možnost smlouvu vypovědět.

Vzhledem k tomu, že společnost RWE neměla v řízení před nižšími soudy úspěch, obrátila se na Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr, Německo), který žádá Soudní dvůr o výklad unijních právních předpisů¹ na ochranu spotřebitele před standardizovanými smluvními klauzulemi zneužívající nebo neprůhledné povahy. Německý soud se zamýšlí zejména nad dosahem vyloučení přezkumu zneužívající povahy **standardizovaných klauzulí, které pouze přebírají závazná právní nebo prováděcí ustanovení.**

Soudní dvůr rozsudkem z dnešního dne odpověděl, že takové klauzule **musejí být podrobeny přezkumu své zneužívající povahy², pokud se právní ustanovení, která přebírají, použijí pouze na jinou kategorii smluv.**

Vyloučení přezkumu zneužívající povahy smluvních klauzulí, které odrážejí ustanovení vnitrostátní právní úpravy, jež upravuje určitou kategorii smluv, je totiž odůvodněno skutečností, že lze legitimně předpokládat, že vnitrostátní zákonodárce nastolil rovnováhu mezi všemi právy a povinnostmi stran těchto smluv. Tuto úvahu nelze ovšem uplatnit na klauzule odlišné smlouvy. Vyloučení klauzule obsažené v takové smlouvě z přezkumu její zneužívající povahy pouze

¹ Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách [zneužívajících klauzulích] ve spotřebitelských smlouvách (Úř. věst. L 95, s. 29; Zvl. vyd. 15/02, s. 288) a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/55/ES ze dne 26. června 2003 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 98/30/ES (Úř. věst. L 176, s. 57; Zvl. vyd. 12/02, s. 230).

² Na základě směrnice 93/13 citované v poznámce pod čarou 1.

z důvodu, že přebírá vnitrostátní právní úpravu, jež se použije výlučně na jinou kategorii smluv, by totiž zpochybnilo ochranu spotřebitele sledovanou unijním právem.

Co se týče případně zneužívající povahy napadené klauzule, Soudní dvůr konstatoval, že unijní zákonodárce v rámci smluv na dobu neurčitou uznal existenci legitimního zájmu dodavatelského podniku na možnosti změnit poplatky za svou službu. **Standardizovaná klauzule umožňující takovou jednostrannou změnu musí nicméně splňovat požadavky dobré víry, vyváženosti a transparentnosti.** Soudní dvůr v tomto ohledu připomněl, že v konečném důsledku nepřísluší Soudnímu dvoru, ale **vnitrostátnímu soudu, aby v každém konkrétním případě určil, zda se jedná o takový případ.**

Při tomto přezkumu musí vnitrostátní soud přiznat zásadní význam následujícím kritériím:

- **smlouva musí transparentním způsobem uvádět důvod a způsob změny poplatků,** tak aby spotřebitel mohl na základě jasných a srozumitelných kritérií předvídat jejich případné změny;

Soudní dvůr v tomto ohledu zdůraznil, že nedostatek příslušných informací před uzavřením smlouvy nemůže být v zásadě kompenzován pouhou skutečností, že spotřebitelé budou v průběhu realizace smlouvy v přiměřené lhůtě předem informováni o změně poplatků a svém právu smlouvu vypovědět, pokud nebudou chtít tuto změnu přijmout;

- **možnosti výpovědi přiznané spotřebiteli musí být za konkrétních podmínek skutečně možné využít.** Nebylo by tomu tak v případě, kdyby z důvodů spojených se způsoby výkonu práva na výpověď nebo podmínkami dotčeného trhu neměl spotřebitel skutečnou možnost změnit dodavatele nebo pokud by nebyl přiměřeně a včas o změně informován.

Mimoto **Soudní dvůr odmítl návrhy německé vlády a společnosti RWE na omezení časových účinků rozsudku za účelem omezení jeho finančních důsledků.** Výklad unijního práva, který Soudní dvůr poskytl v tomto rozsudku, se tedy neuplatní pouze na tarifní změny, ke kterým dojde ode dneška, ale na všechny tarifní změny, ke kterým došlo od okamžiku, kdy ustanovení unijního práva, která byla vyložena v tomto rozsudku, vstoupila v platnost³. Navíc je třeba, aby byly splněny podmínky umožňující předložit příslušným soudům spor týkající se použití těchto ustanovení.

Soudní dvůr v tomto ohledu podotkl, že finanční důsledky pro dodavatele plynu v Německu, kteří uzavřeli se spotřebiteli zvláštní smlouvy, nelze určit výlučně na základě výkladu unijního práva podaného Soudním dvorem v dnešním rozsudku. Je totiž věcí vnitrostátního soudu, aby s přihlédnutím k tomuto výkladu rozhodl o konkrétní kvalifikaci předmětné smluvní klauzule v závislosti na okolnostech daného případu.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) 📺 (+32) 2 2964106

³ Směrnice 93/13, citovaná v poznámce pod čarou 1, vstoupila v platnost dne 14. dubna 1993 a nejzazším datem k jejímu provedení do vnitrostátního práva byl 31. prosinec 1994. Směrnice 2003/55, rovněž citovaná v poznámce pod čarou 1, vstoupila v platnost dne 1. listopadu 2003 a nejzazším datem k jejímu provedení do vnitrostátního práva byl 31. prosinec 1994.